



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

**Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis  
Expositio**

**Tamburini, Tommaso**

**Coloniæ Agrippinæ, 1665**

Quis possit sponsalia contrahere? Cap. III.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-40132**

10. Quod si clandestinè contrahentes habeant intentionem faciendi sponsalia, si non possint validum facere Matrimonio, etiam Sanch. a concedit, tunc fieri valida sponsalia, sed magis consequenter negat Bossius, b quia sic contrahentes non promittunt sponsalia externis verbis, seu signis externis, sed solum internè, quod ex supradictis ad validitatem non sufficit; verba enim illa clandestini Matrimonii, cùm actum omnino nullum, ex sententia Sanchez, & ipsius Bossii, contineant, videntur non posse intentionem promissionis sponsalium legitimè significare.

## §. V.

*Aboluta sponsalia, & non conditionata.  
Remissivæ.*

D E his agetur commodius cùm de consensu ipsius Contractus Matrimonii, c<sup>ontra</sup>tra Tr. Deo favente, infra e disputabimus.

4. de Consensu. 5.

## C A P U T III.

*Quis possit Sponsalia contrahere?*

H ic solum duo difficultatem habent. Primò, an possit quis in quacunque aetate. Secundò, an possit quis impedimento aliquo laborans, validè inire sponsalia.

## §. I.

*Aetas, quando nam, irritat Sponsalia.*

1. Q uæstio potest esse Primò, de eo, qui septennium complevit, sed nondum est pubes. Secundò, de eo, qui illud non complevit.

*De eo, qui septennium complevit.*

Dico Primò. Qui septennium complevit, d. S. Th. in quamvis nondum pubes, validè, & licite 4. d. 27. I sponsalia contrahit, si usu rationis est comiq. 2. art. 2. pos (nam impos rationis etiam septennio e Sylvester major, non est aptus ad sponsalia, ut supra V. Matr. vidimus.) Ita Sanctus Thomas, domineque sec. g. 6. V. fere Theologi, quidquid dicant Sylvester, sponsalia, & aliique perpauci, requirentes ad sponsalia q. 6. 3. eandem aetatem, quæ requiritur ad Matrimoniū. Ratio nostræ doctrinæ est, quia licet sit determinata aetas pro Matrimonio, pro quo jura requirunt pubertatem, scilicet duodecimum annum completum in feminis; decimumquartum item completum in viris; ramen pro sponsalibus exprelse conceditur ff C. Litt. sufficere, tum pro feminis, tum pro viris & C. A septennium completum. Hujus autem rei causa, congruentia est; quia ad matrimonium, quod dispergit ex lege indissolubile, maturiore opus est iudicio, quam ad sponsalia, quæ rescindi ex aliis, multis causis possunt.

*De eo, qui septennium non complevit.*

2. Dico Secundò. Minor septennio ea- g Sup. c. 1. rens usu rationis invalidè init sponsalia. s. 1. 2. 1. Patet id ex dictis, supra, g & haberetur in h C. Vm. jure. h

3. Dico tamen Tertiò. Idem minor septennio, si usu rationis polleat; etiam si eum in 6. usum per miraculum receperit, validè, & i Act. 9. 8. 1. licite contrahit sponsalia. Hoc dictum magis q. 8. 1. est controversum, quām præcedens; nam a- f. 7. 1. liqui cum Averfa i. requirunt, præter usum Diem dñi rationis, aetatem septennii completi; Aliqui tamen, apud Dianam, k & apud eandem Averlam, k. S. Th. l præter dictum usum, requirunt aetatem, l. c. ad saltem proximam septennio. Sed nos cum Septimio Sanchez, m Pontio, n & Leandro, o requiri- l Dians. timus usum solum rationis, fatemur tamen 3. tr. 4. propter aliquos Textus, quos prædicti Do- Ref. 27. 4. ctores inducunt, ipsorum sententiam esse in eam probabilem. Ratio nostra potissima est; quia, lib. 1. ma quando Jus, sive concedit, sive præscribit tr. dis. pro sponsalibus septennium; Ideo præscribit; 16. ma. quia tunc præsumit in Sponsis usum rationis n. Post. 1. necessaria ad illa contrahenda: propterea sicuti, id est præscribit aetatem pubertatis pro Matrimonio; quia tunc præsumit potentiam ad generandum; Si ergo jam habetur sufficiens usus rationis ante septennium, sufficienter Jura servabuntur, sicuti proportionaliter ju- citam. ra, quæ requirunt pubertatem pro Matrimo- p Sanc. nio, sufficienter servantur etiam ante puber- 7. mar. tem, quando ante illam constat, quod mali- d. 1. 1. tia supplet aetatem, ut cum communiceat idem Sanchez. p

4. Illud est notandum cum eodem, q. ante septennium non esse sponsalia, nisi appar- 9. Cam- aet, & in foro externo, nisi probetur Spon- dem ihs. matos esse compotes usus rationis, sed, post 16. ma. sepe- n. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1170. 1171.

septennium completum, esse sponsalia; nisi appareat, seu probetur, eos rationis non esse capaces. Ratio est, quia post septennium presumuntur usus rationis; antea vero presumuntur carentia usus rationis.

5. Dixi, validè, & licite. Et quidem, quod validè, jam probatum est, quod vero etiam licet, probatur: quia, si ex una parte ea sunt validi, ut vidimus, cum ex alia parte nullum ius sit in contrarium, non est, unde ori debet culpa, sive venialis, sive mortalis: &

<sup>a</sup> Pont. lib. certe licet à Pontio a paretur, inire Matrimonium ante puberatem esse mortale, quod

65. n. 3. negat Sanch. b (intellige, quando initur ex-

b Sanc. lib. erendum post puberatem) tamen utriusque

1. matr. d. convenient, non esse peccatum sponsalia

17. n. 5. contrahere, ante septennium. Conlonat in

6. utroque dicto Leander. c

c Leandr. 6. Dices. Qui pollens ratione sponsalia celebrat ante septennium, immo etiam post, sed ante puberitatem, potest deinde statim, ac puberitatem attigerit ex sua mera voluntate illa dissolvere, ut mox dicemus, & do-

d Sanc. lib. cet Sanc. d ergo videtur illicitum esse, ea

1. dif. 51. tunc contrahere. Probatur consequentia,

n. 9. & quia Sponsis conceduntur ex probabili sen-

14. tentia oscula, & amplexus; at illicitum vi-

detur; ipsis hæc concedi proprie sponsalia,

& deinde eosdem liberè eadem sponsalia posse dissolvere.

e Av. q. 8. 7. Respondeo, cum Aversa, e etiam ex maritim. voluntate utriusque possunt rescindi sponsalia inita inter puberes, ut infra videbimus,

f Textum & tamen his eadem oscula, & amplexus con-

ceduntur. Ergo argumentum hoc ab omni-

bus est dissolvendum. Dissolvi autem facile

poteat, quia inconveniens non est, jus oscu-

landi tamdiu durare, quamdiu durant sponsa-

lia, quibus rescissis, desperatur & Jus:

Sicuti durante contractu v. g. census, adest

Jus in Creditore exigendi pensionem, quo

tamen rescisso, & Jus exigendi rescinditur.

## §. II.

*Impedimenta, quibus contrahentes, foris labo-*  
*rant, an irritent Sponsalia?*

I. **A**N Titius, & Berta consanguinei, antequam obtineant dispensationem, sunt habiles ad contrahenda validè sponsalia? Quod est querere, an impedimentis dirimen-

tibus affecti à validitate sponsalium repel- lantur, sicuti repelluntur à validitate Matrimoniū: Rursus, an Antonius Voto sim- plici Castitatis astrictus, sit aptus ad eadem contrahenda: quod est querere, an impe- dimentis non dirimentibus laborantes validè celebrant sponsalia?

2. Dico Primo, cum Aversa f esse proba- f Aver. loe-  
bilius, Titium prædictum cum Berta esse se- cit. sec. 7.  
cundum præsentem statum inhabilem ad initio,  
valorem sponsalium. Probatur, quia non  
potest validè se quis obligare ad illud, quod  
ponere ex se non potest; ergo, qui non valet  
propter impedimentum dirimens (quod cer-  
tè ipse non potest ex se tollere) Matrimo-  
nium contrahere, nec promittere illud per  
sponsalia valebit.

3. Dico Secundo, cum eodem, prædictum

g Antoniu non posse validè sponsalia, nec g Aver.  
Matrimonium promittere. Ratio est, quia & ibidem  
promissio etiam jurata facie di rem malam cum Sanc.  
non obligat; unde non est vera promissio, lib. 1. de  
atque adeò, nec sponsalia. At Antonius Vo- matr. d.  
to dicto ligatus, promitteret, per sponsalia 46. n. 3.  
violate Votum Castitatis: ergo, &c.

4. Hinc colligis, respectu sponsalium  
omnia impedimenta esse dirimentia, quia  
ex diversa via, altera explicata nu. 2. altera  
nu. 3. sponsalium promissio irrita redditur.  
Non sic quoad Matrimonium ipsum: nam  
dirimentia reddunt omnino nullum Matrimo-  
nium, at, solum impedientia non irritant  
matrimonium, sed inducent dumtaxat pec-  
catum in contrahentibus. Et quidem hu-  
jus secundi generis est dictum Votum sim-  
plex Castitatis, ut suo loco explicatum est,  
cum de impedimentis Matrimonii est dispu-  
tatum.

5. Dico Tertiō, cum G. Hurt. h quæ ha- h G. Hurt.  
ctenus diximus, hoc est, non fieri ab his im- dif. 1. de  
pedientis vera sponsalia, & peccari ea attentan- matr. diff.  
do, intelligi, si promissio referatur ad quod- 21. Initio.  
cunq; tempus, quo durat impedimentum, vel  
etiam, ut colligo ex Sanc. i si promissio ab i Sanc. lib.  
impedito fiat, absolute, nam tunc promissio s. matr.  
videtur referri ad quodcunque tempus. At di- d. s. n. 26  
co, valida fieri, & (ut idem Sanchez k notat)  
etiam licita, si referantur ad tempus, quo k Sanc.  
cessabit impedimentum, ut si quis consanguin- n. 16.  
neus sic pronittat consanguineæ. Nunc spon- deo

deo tibi futuras Nuptias, celebranda; post obtentam dispensationem: quo pacto certe sensus est conditionatus, hoc modo: *Spondeo, si Pontifex dispensaverit.* Ratio hujus doctrinæ est, quia pro illo priori tempore viger inabilitas, & impedimentum personæ, unde, & peccati radix, si pro illo tempore promittas, non verò pro posteriore.

6. Hæc autem vera sponsalia, non sunt vera, pro tempore ante obtentam dispensationem, pro eo enim tempore, cum adhuc non sit posita conditio, deficit perfectus, & absolutus consensus, qui est omnino necessarius ad quemcunque contractum, sed sunt vera post conditionem adimpletam, pura post dispensationem impetratam; quia tunc, si nihil aliud obster, purificata jam conditione, absolutus, (falem ex probabili sententiæ mox num. 9. dicenda) redditur consensus.

7. Hinc fit, ut antea, nec inducatur impedimentum publicæ honestatis (ut habetur in a Textu, de qua re vide Sanchez, b spons. in 6. & apud Dianam c) nec concedantur oscula, & amplexus Sponsis, ut ibid. n. 38. notat c. nu. 22. Sanchez, quia pro illo tempore vere Sponsi non sunt.

c. Dianap. 8. Dices. At cur hæc oscula concessimus II. trac. 2. §. præced. n. 5. Sponsis impuberibus, seu ref. 68. certè suppositum, ut etiam cur diximus, in ipso oriri impedimentum publicæ honestatis, cum tamen pro eo tempore sint inhabiles ad Matrimonium?

d. Sanc. lib. 9. Respondeo. Quia illi non sunt inhabiles ad sponsalia, etiam pro illo tempore, eos enim ad sponsalia admittunt Sacri Canones, ut ibi vidimus, & habet pluribus. Sanchez, d. I. matr. at imputos, de quibus nunc loquimur, Ecclesia, nec ad Matrimonium admittit, nec n. 2. ad sponsalia.

*Sponsalia invalida ob impedimentum, an indigeant novo consensu post Dispensationem?*

10. Inquires. Obtenta dispensatione, seu ablatio impedimento, statimne sine alio novo consensu, seu sine nova ratificatione, valida sunt dicta sponsalia, an requiritur novus consensus, vel ratificatio?

11. Respondeo. Celebris est de hac re, & utrinque lèpius disputata questio. Alii cum

Sanch. e & cum Pasqualigo f innumerous e. Sanc. lib. citante, non requirunt novum consensum, s. matr. seu ratificationem; Unde aijunt, Sponsos, post disp. f. imperatam dispensationem, non posse resiliere, quia ea habita, statim consolidantur, seu f. Pasqualigo dicitur, absoluta evadunt sponsalia, atque adeo obligant. Alii verò cum Sacra Rota multos c. 506. tante apud Dianam g requirunt novum consensum, vel ratificationem. Quare, si sponsi 6. in talibus nollet ratificare, possint resiliere, quia antea libri, d. per hos Auctores, erant invalida ejusmodi c. 2. sponsalia, cum fuerint inter inhabiles; ergo post dispensationem debent iterum celebrari, ut sint valida: fecus in sua invaliditate remanebunt.

Utramque sententiam probabilem judico, ut iterum fusius, cum de simili quæstione circa ipsum Matrimonium agemus, h. ex. h. infra applicabitur.

#### C A P U T . I V.

De quibusdam pactis, quæ solent apponi in Sponsaliibus?

1. **P**rimum pactum esse potest hujusmodi: *Si quis ex Sponsis recedat à Matrimonio, solvat interesse lucri cessantiæ, vel damni emergentis, quod alter forte patiatur ex recessu?*

Respondeo, hoc pactum esse legitimum: hæc enim non est pena apposita sponsalibus, i. quam nuper rejicimus, sed debitum i. supradicta, & etiam præcisœ pacto, refaciendum; t. s. j. quare, tametsi videatur aliquantulum sic violari libertas Matrimonii, tamen cum id imbibatur in natura cujuslibet contractus, atque adeo in contractu sponsalium, nihil contra allatam responsionem.

2. Secundum pactum. *Promitto, te dicere cum pacto, ut parentes, vel consanguinei tui, sub pena solvendi centum aureos, eurent, ut tu Matrimonium re ipsa mecum contrahas.*

Respondeo, pactum esse legitimum, quia sic parentes, & consanguinei solū obligantur, curare, ut fiat Matrimonium; quod si aliud non addatur, id est, sine minis, & violencia fiat, curare possunt sine læsione libertatis, ad quod dumtaxat curandum, obligantur ex illa promissione, ut notat Sanchez, k. matr. 3. Tertium pactum. *Si mecum contrahes Matrimonio.*